

MS1/25: Močový sediment

Tento cyklus akreditovaného programu byl realizován v souladu s dokumentem *Plán EHK 2025*.

Vzorky

Zadání cyklu (včetně fotografií) je součástí vyhodnocení cyklu, které naleznete na www.sekk.cz.

Vztažné hodnoty

Vztažné hodnoty jsou v tomto cyklu určovány na základě konsenzu 3 expertů, kterými jsou:

- doc. Ing. Karel Kotaška, Ph.D., EuSpLM (FN Motol)
- MUDr. Tomáš Šálek, Ph.D., EuSpLM (supervizor cyklu)
- MUDr. Jana Tůmová (FN Brno)

Seznam všech expertů včetně kontaktů na ně je k dispozici na adrese www.sekk.cz v oddíle EHK.

Vstupní zadání

Sedmdesátiletý pacient s metabolickým syndromem byl přijat pro erysipel dolní končetiny. Délétrvající diabetes a chronická renální insuficience mírného až středního stupně je léčena mj. inhibitory SGLT2. V laboratorním nálezu při příjmu dominují zvýšené koncentrace zánětlivých markerů a známky akutního renálního poškození v terénu chronické insuficience.

Výsledky provedených testů (moč)

- pH 5,0
- hustota 1016
- bílkovina 1 arb. j.
- leukocyty 1 arb. j.
- krev 2 arb. j.
- glukóza ≥ 56 mmol/L
- ostatní políčka negativní

Komentář supervizora

Cyklu se zúčastnilo celkem 261 pracovišť, z toho 28 ze Slovenska.

Fotografie 1

Správnou odpověď **buňka přechodného epitelu** uvedlo 58 % účastníků.

Na základní úrovni klasifikace je přijatelná odpověď *malá epitelová buňka (jiná než buňka dlaždicového epitelu)* (26 % účastníků).

Chybné odpovědi byly 3, každou uvedlo přibližně 5 % účastníků.

- Buňka dlaždicového epitelu – je větší, má větší poměr cytoplazma-jádro a relativně malé, centrálně uložené jádro.
- Renální tubulární epitelová buňka – má menší poměr cytoplazma-jádro a zpravidla tvoří dvě jádra.
- Atypická epitelová buňka - bez další specifikace - buňka má větší a tmavší jádro navíc více nepravidelného tvaru, buňky bývají často ve shlucích.

Fotografie 2

Správnou odpověď **hyalinní válec** uvedlo 92 % účastníků.

Chybné odpovědi byly jen ojedinělé, nejčastěji (10x) účastníci chybně uvedli *válec (jiný než hyalinní)*.

Fotografie 3

Správnou odpověď **erythrocyt** uvedlo 97 % účastníků.

Chybné odpovědi byly ojedinělé.

Fotografie 4

Správnou odpověď **artefakt** uvedlo 94 % účastníků.

Chybná odpověď byla *kvasinka (Candida)* (6 %).

Celková úspěšnost byla v tomto cyklu výborná (95 %).

Klinický pohled

Starší polymorbidní pacient s diabetem je vždy náchylný k četným infekčním komplikacím (erysipel, uroinfekt). Pacient užíval gliflozin, lék blokuující kotransportér sodíku a glukózy v proximálním tubulu nefronů ledvin, který zlepšuje prognózu pacientů s chronickým onemocněním ledvin a pacientů se srdečním selháním. Infekce je bohužel

MS1/25: Močový sediment

logickým nežádoucím účinkem, protože vysoká koncentrace glukózy v moči je základním zdrojem energie také pro bakterie. V klinických laboratořích z důvodu terapie glifloziny dnes vidíváme často výraznou glykosurii i při normální plazmatické koncentraci glukózy. Nejedná se tedy o analytickou interferenci testovacích proužků.

Infekce a dehydratace může snadno vyvolat rozvoj acute-on-chronic renálního poškození, čemuž odpovídá pokles glomerulární filtrace i nález granulovaných válců v močovém sedimentu.

Edukační poznámka

Aktuální doporučení k vyšetření moči **The EFLM European Urinalysis Guideline 2023** naleznete zde: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/cclm-2024-0070/pdf?licenseType=free>

Dlouhodobá úspěšnost

V následující tabulce je uveden přehled celkové úspěšnosti účastníků tohoto cyklu za poslední 2 roky. V záhlaví sloupců jsou uvedena jednotlivá pásma úspěšnosti (procento zkoušek, u kterých účastník uvedl správný výsledek). Na dalších 2 řádcích je pak absolutní a relativní počet účastníků, kteří příslušné úspěšnosti dosáhli.

Úspěšnost		0 %	1 - 74 %	75 - 79 %	80 - 89 %	90 - 94 %	95 - 99 %	100 %
Úspěšnost slovy		nevyhovující		přijatelná	dobrá	velmi dobrá	výborná	
Počet	absolutní	1	9	75	8	0	0	168
	relativní	0,38 %	3,4 %	29 %	3,1 %	-	-	64 %

Poznámka: Svou vlastní celkovou úspěšnost za poslední 2 roky naleznete ve svém výsledkovém listu.

Celková úspěšnost většiny účastníků tohoto cyklu za poslední 2 roky je 75 % nebo vyšší (při účasti ve 4 cyklech za poslední 2 roky to představuje jeden neúspěch).

Úspěšnost nižší než 75 % je třeba považovat za impuls ke zlepšení.

Odborná supervize: MUDr. Tomáš Šálek, Ph.D., EuSpLM
Krajská nemocnice T. Bati a. s.
Oddělení klinické biochemie a farmakologie
762 75 Zlín
e-mail: t.salek@bnzlin.cz

Přílohy

Jako přílohu této zprávy jednotliví účastníci cyklu, kteří uvedli výsledky, získávají:

Název	Popis
Osvědčení o účasti Certifikát Výsledkový list	Je třeba splnit podmínky pro vystavení příslušného dokumentu uvedené v Plánu EHK.

Přílohy jsou identifikovány svým názvem, označením cyklu a kódem účastníka a jsou určeny pro potřebu účastníka. Jestliže jste v tomto cyklu zadali výsledky, pak své individuální vyhodnocení (zprávy) naleznete v aplikaci **Cibule** (<https://www.eqa.cz/cibule>). Po přihlášení zvolte v menu **Výsledky EHK - Prohlížení** a potom klepněte na tlačítko **Zprávy** pro příslušný cyklus.

Další informace

Závěrečná zpráva s výjimkou příloh je veřejná. Jak účastníkům, tak ostatním odborníkům, jsou na adrese www.sekk.cz volně k dispozici další informace, zejména:

- Souhrnný přehled výsledků tohoto cyklu včetně této závěrečné zprávy.
- Dokument **Plán EHK** (obsahuje informace, které se týkají jak tohoto cyklu, tak EHK obecně).
- Vysvětlení obsahu jednotlivých výše uvedených příloh.
- Kontakt na poskytovatele EHK a na koordinátora EHK a seznam všech supervizorů včetně kontaktů.